

Список використаних джерел.

1. Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016-2020. – К.: – Ваїте, 2016. – 280 с.]

ГРЕНЬ ЛАРИСА МИКОЛАЇВНА

*провідний науковий співробітник наукового відділу з проблем державної безпеки
навчально-науково-виробничого центру
Національного університету цивільного захисту України, к пед.н, доцент*

ПОРІВНЯННЯ ЗМІСТУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТІВ УКРАЇНИ, РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ, РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Освітня політика України спрямована на підготовку висококваліфікованого фахівця, здатного бути конкурентним на ринку праці. Традиційно зміст категорії «професійна освіта» визначають як сукупність певних знань, відповідних практичних умінь, що знадобляться людині в процесі роботи в певній галузі. Якість освіти є тим показником, за яким визначається ефективність функціонування системи освіти будь-якої держави на будь-якому етапі її розвитку [4]. Якість професійної освіти має неабияке значення для використання набутих під час теоретичного навчання знань у будь-якій галузі промисловості та сільського господарства, на виробництві, в різних сферах трудової діяльності.

Нещодавно опублікований Проект Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту, громадське обговорення якого буде тривати до 19 жовтня 2018 року [2], визначає правові, організаційні та економічні засади функціонування і розвитку професійної (професійно-технічної) освіти в країні.

Законодавець визначає професійну (професійно-технічну) освіту як «складник системи освіти, який забезпечує набуття особою професійних і ключових компетентностей та здобуття освітніх і професійних кваліфікацій, що відповідають другому – п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій» [2]. Проектом передбачено такі рівні професійної (професійно-технічної) освіти: перший (початковий) – передбачає здобуття особою кваліфікацій, що відповідають другому рівню Національної рамки кваліфікацій; другий (базовий) – передбачає здобуття особою кваліфікацій, що відповідають третьому рівню Національної рамки кваліфікацій; третій (вищий) – передбачає здобуття особою кваліфікацій, що відповідають четвертому рівню Національної рамки кваліфікацій; а також чотири освітні кваліфікації, а саме: робітник, робітник з виконання робіт високої кваліфікації та фахівець. Як передбачено Проектом, видами професійної освіти є формальна, неформальна, та інформальна освіта, а формами на здобуття професійної освіти стануть інституційна, індивідуальна та дуальна.

Категорія змісту професійно-технічної освіти у Кодексі Республіки Білорусь про освіту (№ 243-3 від 13 січня 2011 року) у статті 168 має таке визначення: «Рівень основної освіти, спрямований на розвиток особистості учня, його професійне становлення, отримання спеціальної теоретичної і практичної підготовки, яка завершується присвоєнням кваліфікації робітника з професійно-технічною освітою, службовця з професійно-технічною освітою» [1]. Система професійно-технічної освіти Республіки Білорусь включає у собі: учасників освітнього процесу під час реалізації освітніх програм професійно-технічної освіти; освітні програми професійно-технічної освіти; заклади професійно-технічної освіти; інші заклади, що реалізують освітні програми професійно-технічної освіти; державні організації, що забезпечують функціонування системи професійно-технічної освіти; навчально-методичні об'єднання у сфері професійно-технічної освіти; навчально-методичні об'єднання у сфері професійно-технічної освіти; організації, що забезпечують проходження виробничого навчання учнями; організації – замовники кадрів; республіканські органи державного управління, інші державні організації, підпорядковані Уряду Республіки Білорусь, місцеві виконавчі і розпорядчі органи, інші організації й фізичних осіб у межах їх повноважень у сфері професійно-технічної освіти.

Згідно статті 2 Федерального закону «Про освіту в Російській Федерації» № 273-ФЗ від 29 грудня 2012 року, «професійна освіта – вид освіти, спрямований на набуття тими, хто навчається, знань, умінь, навичок та формування компетенцій, необхідних для виконання визначених трудових, службових функцій (визначених видів трудової, службової діяльності, професій). У статті 10 вище згаданого документу сказано, що освіта підрозділяється на загальну, професійну, додаткову освіту та професійне навчання, що забезпечує можливість реалізації права на освіту протягом всього життя (безперервна освіта) та встановлюються такі рівні професійної освіти: середня професійна освіта, вища освіта (бакалавріат), вища освіта (основна загальна освіта, середня загальна освіта, спеціалітет, магістратура), вища освіта (підготовка кадрів вищої кваліфікації). Додаткова освіта включає у собі такі підвиди, як додаткову освіту дітей і дорослих і додаткову професійну освіту. Система освіти створює умови для безперервної освіти шляхом реалізації основних освітніх програм і різноманітних додаткових освітніх програм, надання можливості одночасного засвоєння декількох освітніх програм, а також урахування освіти, кваліфікації, досвіду практичної діяльності, що вже є, під час отримання освіти» [3].

Висновки. Наведені нами визначення змісту категорії «професійна освіта», які знайшли своє відображення у нормативних документах країн колишнього СНГ, дають підставу, на нашу думку, стверджувати, що саме визначення і розкриття змісту, наведене законодавцем у Проекті Закону «Про професійну (професійно-технічну) освіту, більш повно відображає сутність і зміст цього багатогранного поняття. Адже сучасні інтеграційні процеси, що відбуваються в світі, вимагають кардинальних перетворень в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Україна активно включилась у процес цих глобальних перетворень: відбувається активне реформування системи професійної (професійно-технічної) освіти, переймається досвід розвинених країн світу щодо діяльності

професійних навчальних закладів (фінансування, управління закладами професійної освіти, програм професійного навчання, забезпечення проведення незалежних іспитів, залучення інвестицій шляхом участі у різних проектах) з урахуванням національної специфіки. На нашу думку, це призведе до того, що документ про професійну освіту, виданий Міністерством освіти і науки України, буде визнаватись всіма іншими країнами світу.

Список використаних джерел.

1. Кодекс Республіки Білорусь про освіту (№ 243-3 від 13 січня 2011 року – Режим доступу: http://kodeksy-by.com/kodeks_ob_obrazovani_j_rb.htm)
2. Проект Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/yakouyu-maye-buti-profosvita-v-ukrayini-mon-rozmistilo-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proekt-zakonu-pro-profesijnu-profesijno-tehnichnu-osvitu>
3. Федеральный закон от 29.12.2012 № 273-ФЗ (ред. от 03.08.2018) «Об образовании в Российской Федерации» – Режим доступу: http://legalacts.ru/doc/273_FZ-ob-obrazovani_j/
4. <http://zomvo.gov.ua/monitoringi-yakosti-osviti-13-10-41-11-01-2018/>

ДАЦЮК ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА

аспірант кафедри соціальної і гуманітарної політики НАДУ при Президентові України

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В ПОДОЛАННІ СТИГМИ ТА ДИСКРИМІНАЦІЇ ВІЛСНІДУ В УКРАЇНІ.

Важливим віддзеркаленням демократичного розвитку суспільства в Україні є рух до публічної політики. Дотримання її принципів прозорості, відкритості дозволяє приймати законні рішення на шляху становлення держави. На думку Т. Кадлубович «втілення в життя принципів публічної політики вирішує головні завдання демократизації суспільства» [1, с. 68.]. В цьому процесі публічна політика виступає регулятором взаємовідносин між владними інституціями та громадськістю. Але ефективне функціонування публічної політики можливо лише за умови наявності інформаційного забезпечення. [2, 3].

Необхідно зазначити, що відсутність існування інформаційної складової публічної політики в державі приводить до зниження довіри до державної влади зі сторони суспільства. Це може породжувати масові кризові явища та хаос в значущих сферах життя суспільства. Кінцевим етапом цього може бути відсутність усвідомлення ролі та значення інформаційного важеля контролю влади, що призводить до несвоєчасності реагування на наявні проблеми та гальмує їх вирішення. Натомість, поінформованість суспільства сприяє залученню останніх в політичний процес для вирішення соціально-болючих проблем соціума. Саме це забезпечує умови для створення інформаційних інститутів, де повинні висвітлюватися питання не тільки державного рівня, а проблеми певних системних груп, здатних до самоорганізації та включення в державний діалог.

В цьому контексті стигматизація та дискримінації ВІЛ-інфікованих як болюча соціально-медична проблема соціума, потребує осмислення, висвітлення та побудови нової парадигми в суспільстві. Використання принципів публічної політики, ключовою ланкою якою є інформаційна складова, сприяє захисту прав та інтересів уразливим групам населення, зокрема людям, що живуть з ВІЛ – інфекцією. Публічна політика в цієї сфери повинна бути спрямована на всі аспекти життя ВІЛ-інфікованих: забезпечити гідне працевлаштування, належну медичну допомогу, доступ до соціальних програм підтримки сім'ї, запобігти переслідуванням та уникнути покарань за наявний ВІЛ- статус.

Стигма як певний стереотип щодо людей, що живуть з ВІЛ за умови побудови відкритої, правильної, правдивої інформаційної політики в державі може мати інше контекстне значення. Саме вона не виступатиме, як рушійна сила, що виникає в суспільстві на неприйняття існуючих реалій. Важливість інформаційного супроводу соціальних процесів дуже важлива. Так, наприклад, Т. Парсон наголошує, що постійний обмін інформацією між суб'єктами та об'єктами забезпечує сталість соціального, економічного та політичного руху держави [3].

Грамотна інформаційна політика як складова публічної політики, повинна відповідати певним принципам. М. Пахнін вважає, що функціонування інформаційної політики повинна базуватися на наступних закономірностях: відкритості, системності, рівності інтересів та бути соціально орієнтованою та дотримуватись пріоритету права [5, с. 3].

Особливу увагу необхідно приділяти розвитку в державі інформаційної складової публічної політики щодо протидії стигмі та дискримінації людей, що живуть з ВІЛ. Це сприятиме, по – перше, доступу кожному громадянину до правдивої інформації; по-друге, зумовить створення інформаційних мереж зберігання, поширення, обміну інформацією щодо стигми та дискримінації ВІЛ-інфікованих в суспільстві; по-третє, створить умови для формування нового інформованого соціуму в зазначеній проблематиці; по-четверте, постійне оновлення та збагачення електронних баз зумовить поширення відкритої та прозорої інформації; по-п'яте, сприятиме інформаційній безпеці людині та входженню до міжнародного інформаційного простору. На думку А. Мажец-Богуславської, інформаційна політика протидії дискримінації щодо людей, що живуть з ВІЛ, є ключовим пакетом розроблення законотворчих рішень на початку формуванню толерантного відношення до людей, що залишилися на одинці з цією проблемою [6].

Залучення до інформаційного обговорення проблеми стигматизації та дискримінації людей, що живуть з ВІЛ відомих акторів, публічних діячів, зустрічі з інфікованими в прямому ефірі – це один із шляхів підтримки змін щодо ставлення до цих людей.

Одним із пріоритетних напрямків публічної політики є формування та розвиток інформаційної складової щодо протидії стигматизації ВІЛ-інфікованих. Забезпечення цього повинно включати комплекс заходів,